

İktisat Vekâleti 1928 senesi bütçesine 1 milyon lira fevkalâde tahsisat konulmasına dair $\frac{1}{465}$ numaralı kanun lâiyhası ve bütçe Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı 1891

5-5-1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1928 senesi İktisat bütçesine tahsisatı fevkalâde vaz'ı hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 1/5/1929 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Muamele vergisi kanununun Meclisi Âlice hini müzakeresinde memleket dahilindeki müessesatı sınıyenin bu vergi ile teklifi halinde bir çoklarının mümasili ecnebi mallarile rekabet etmiyerek tatili faaliyete mecbur olacakları düşünülerek vergiden istisnaları teemmül edilmiş isede mümasil ecnebi mevaridatından tefrikan istisna imkâmı bulunamıyarak bu müesseselere tarh ve tahakkuk ettirilecek muamele vergilerinin Devletçe verilecek primlere takas ve mahsup edilmesi muvafık görülmüş ve buna binaen Teşviki Sanayi kanununun on birinci maddesile muafiyet ruhsatnamesini haiz müessesatı sınıyeye imalâtlarının yüzde onuna kadar prim verilebileceği tespit edilmişti.

Maliye Vekâleti Celilesile cereyan eden müzakerat neticesinde hazinei maliyenin vüs'at ve kabiliyetine göre 927 senei maliyesi için prim nisbeti yüzde beş olarak tespit edilmiş ve mezkûr sene zarfında muafiyet ruhsatnamesi alan 419 müesseseye ruhsatname tarihlerine göre 1-8 aylık olmak üzere 927 bin küsur lira prim tevzi edilmişti. Elyevm Teşviki sanayi kanunundan istifade eden müesseselerin adedi 1306 isede bunlardan bir kısmı kuvvei muharrikesiz ve esasen muamele vergisine gayri tabi ve bir kısmı da un fabrikalarından ibaret bulunduğundan primden istifade edebilecek müesseseler ancak (dokuz yüzdür) .

Yapılan tetkikata ve 927 senesi prim tevziatına nazaran aynı nisbet dairesinde prim tevzii kabul edildiği takdirde mevzubahs dokuz yüz müessese için üç milyon liralık tahsissata ihtiyaç mevcut isede senei hazıra için müessesatı sınıyeye karşı Hükümetçe gösterilen diğer şekiller ve suretlerdeki müzaheretler dolayisiyle bu miktarın nisfım prim olarak tevzii maksadı temine kâfi görüldüğünden senei maliye nihayetinde miktarı hakikisi taayyün edecek olan müeccel muamele vergisi miktarına göre Heyeti Vekilece tespit edilmek üzere bir milyon liralık tahsisat ile iktifa zarureti hasıl olmuş ve lâiyhai kanuniye bu esas dairesinde tanzim edilmiştir.

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata № 92

Esas № $\frac{1}{468}$

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

1928 senesi İktisat Vekâleti bütçesine tahsisatı fevkalâde itası hakkındaki kanun lâyihası Encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Teşviki sanayi kanununun on birinci maddesi mucibince sınaî müesseselerle Heyeti Vekilenin tespit edeceği nisbet dahilinde tevzi olunacak primler için varidat fazlası karşılık tutularak 1 000 000 lira tahsisatı fevkalâde itası zarurî görülmüş ve lâyiha kabul olunmuştur. Ancak hakikî miktarları senei maliye nihayetinde tahakkuk edecek müeccel muamele vergilerine nazaran nisbetleri tespit edilecek olan primlerin tevzi ve mahsuplarının 1929 bidayetine kadar ikmal edilmesinin mümkün olmayacağını ve bunun 1929 bütçesinde geçen seneler düyunu fashından tesviyesinin de ahiren bütçe kanununun yirminci maddesi mucibince menedilmiş olduğunu nazarı itibare alan Encümenimiz bu iki vaziyeti telifen primlerin müstehiklerine ita ve mütehakkık borçların mahsubu şekilleri Heyeti Vekilece bir talimatname ile tespit edilmek üzere bir banka namına tahakkuk ettirilerek masraf kaydını muvafık görmüş ve bu maksatla ikinci maddeyi ilâve etmiştir.

İkinci ve üçüncü maddeler de üçüncü ve dördüncü madde olarak aynen kabul olunmuştur.

Mali sene nihayetinin tekarrübü hasebile tercihan müzakeresine müsaade buyrulmak istirhamile lâyihaın Heyteti Umumiyyeye arzına karar verilmiştir.

28 - 5 - 1929

Elaziz	Erzurum	Isparta	Aydın	Kâ.	R. V.	Reis
H. Tahsin	H. Aziz	Mükerrem	Mühendis Mitat	Bursa	İstanbul	Edirne
				Muhlis	Fuat	Şakir
				Kütahya	Niğde	Samsun
				Niyazi Asım	Faik	Âdil

Hükümetin teklifi

kanun lâyihası

MADDE 1 — 1928 malî senesi İktisat Vekâleti bütçesinde (Teşviki Sanayi kanununun onbirinci maddesi mucibince sınaî müesseselere verilecek prim) ünvanile yeniden açılan ( ) inci fasla 1,000,000 lira fevkalâde tahsisat vazedilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Bütçe Encümeninin tadili

1928 senesi İktisat Vekâleti Bütçesine bir milyon lira tahsisatı fevkalâde vaz'ına dair kanun

MADDE 1 — 1928 Senesi İktisat Vekâleti bütçesinde (Teşviki sanayi kanununun 11 inci maddesi mucibince sınaî müesseselere verilecek prim karşılığı) ünvanile yeniden açılan 821 inci fasla bir milyon lira tahsisatı fevkalâde olarak vazedilmiştir.

MADDE 2 — Sınaî müesseselere verilecek prim karşılığı Maliye ve İktisat Vekâletlerince tayin olunacak bir banka namına tahakkuk ettirilerek masraf kaydedilir . Bu prim karşı-

lığının müstehiklerine şekli itası veya müstehiklerin borçları ile suret ve müddeti mahsubu ve vesaikinin tertip ve cemi İcra Vekilleri Heyetince tanzim olunacak bir talimatname ile tespit olunur.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye vekili memurdur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 - 5 - 929

Da. V. M. M. V, Ad. V. Bş. V.
Ş. Kaya M. Abdülhalık M. Esat İsmet
Mf. V. Ma. V. Ha. V. V.
Cemal Hüsnü Ş. Saracogln Ş. Saracoğlu
S. İ. M. V. İk. V. Na. V.
İçtimada bulunmadı M. Rahmi Recep